REDE VAN DE VOORZITTER G. HOUTZAGERS OP DE NAJAARSVERGADERING VAN 18 SEPTEMBER

Gaarne heet ik U welkom op onze najaarsvergadering, welke samenvalt met onze 21ste wetenschappelijke cursus, die ik hedenmiddag reeds met een enkel woord heb mogen openen. Deze cursus wordt thans voor de eerste maal gehouden onder auspiciën van de in 1952 opgerichte Bosbouw-studiekring en ik wil ook van deze plaats het bestuur van deze studiekring gaarne onze dank brengen voor de organisatie daarvan.

Het is een goede gewoonte, dat de voorzitter van de Nederlandse Bosbouw Vereniging op de voor- en najaarsvergaderingen de belangrijkste gebeurtenissen memoreert, welke sedert de vorige bijeenkomst op bosbouw gebied hebben plaats gevonden, alsmede over de in die periode door ons verrichtte werkzaamheden. Deze periode is ditmaal kort geweest (29 Mei—19 September, dus nog geen 4 maanden), waarin bovendien nog valt de maand Augustus, waarin de activiteiten wegens de vacanties gewoonlijk minimaal zijn. Toch valt over de afgelopen periode nog wel een en ander te vertellen.

Wij hebben onze actie, om het vroegere hotel Sonsbeek te kunnen inrichten tot een Centraal Bosbouwkundig Museum voortgezet en hebben daartoe op 4 Juni een bijeenkomst gehouden met diverse instanties, waarvan wij meenden te mogen veronderstellen, dat zij aan de totstandkoming van een dergelijk museum krachtdadig zouden willen medewerken. Op deze vergadering is een voorlopig schema van kostenverdeling opgemaakt. Thans moet worden afgewacht in hoeverre de verschillende belangstellenden hun belangstelling in klinkende munt zullen bevestigen Alhoewel van enkele zijden, vooral van Staatsbosbeheer en Nederlandse Heidemaatschappij, reeds belangrijke medewerking is toegezegd, moeten wij overigens in dit opzicht helaas nog wat pessimistisch gestemd zijn. Vooral van de zijde van Houthandel en Inlands Hout hadden wij een wat enthousiaster standpunt verwacht. Wij hebben echter de moed nog niet opgegeven en hopen op de volgende vergadering een wat hoopvoller geluid te kunnen doen horen.

Onze nota over het Rapport van de Commissie tot Herziening van de Boswet 1922 werd bij de minister ingediend. Afschrift van deze nota is gepubliceerd in het Juli/Augustusnummer van het Bosbouwtijdschrift.

De overstromingsramp die in begin Februari van dit jaar het zuidwesten van ons land heeft getroffen, heeft op zeer vele plaatsen aldaar ook een funeste invloed gehad op de boomgroei. Grote gebieden vertonen thans in dit opzicht een bedroevend beeld en zullen voor belangrijke gedeelten geheel opnieuw van beschuttende en verfraaiende beplantingen moeten worden voorzien. Gezien de grote verschillen, zelfs binnen één bepaalde soort ten opzichte van de zoutschade, alsmede gezien het feit, dat ook onder normale omstandigheden, in verband met verzilting in de ondergrond, verschillende houtsoorten een sterk uiteenlopende

gevoeligheid vertonen, heeft het Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek te Wageningen het noodzakelijk geoordeeld, hier een nauwkeurig onderzoek te doen instellen. Ir van der Meiden werd te Goes gestationeerd, om, in samenwerking met Dr van der Linden van het ITBON, en met hulp en steun van verschillende andere instanties, die op dit gebied reeds in land-, tuin- of bosbouw werkzaam zijn, dit onderzoek te verrichten en hierover een rapport samen te stellen. Er is hier thans een schat van gegevens te verzamelen, welke van grote betekenis kunnen zijn voor een deskundige herbeplanting. Bovendien bestaat hier thans de unieke gelegenheid om de nieuw aan te leggen weg- en randbeplantingen zo te projecteren, dat, naast de landschappelijke en financiële facetten, hierdoor ook een zo gunstig mogelijke invloed wordt uitgeoefend op de ecologie en het microklimaat van de aangrenzende cultuurlanden. Hiervoor is het echter noodzakelijk soorten te gebruiken, die in dit opzicht, ook ten opzichte van de verzilting, de grootst mogelijke waarborgen bieden.

Niet onvermeld mag in dit verslag blijven het feit, dat de Nederlandse Heidemaatschappij op 12 en 13 Juni het 50-jarig bestaan van haar cursus feestelijk heeft herdacht. Deze cursus, die door haar opleiding van het merendeel der middelbare bosbouwkrachten in Nederland het belang van de bosbouw in ons land zo bij uitstek heeft gediend, zal ongetwijfeld ook in zijn nieuwe vorm hiertoe het zijne blijven bijdragen.

Ook herdachten wij in deze periode het 25-jarig bestaan van het Nederlands Bosbouwtijdschrift. In het Juli/Augustusnummer heb ik reeds de gelegenheid gehad, op dit heugelijke feit de aandacht te vestigen. Ik heb daarbij de wens uitgesproken — en ik herhaal deze hier gaarne — dat het tijdschrift in de toekomst — zo mogelijk in een vergrote editie — er verder toe moge bijdragen, de Nederlandse Bosbouw te bevorderen.

Bij de opening van de voorjaarsvergadering heb ik er reeds op gewezen, dat gemeenschappelijk voorafgaand overleg van zo grote betekenis zou zijn voor onze Nederlandse Mijnhouthandel, daar het mijnhout zo'n belangrijk aandeel uitmaakt van onze inlandse houtproductie. Thans kan ik U mededelen, dat de mijnhoutleveranciers-contractanten op 26 Juni j.l. een overeenkomst hebben gesloten, die de naam ontving van Nederlandse Mijnhoutconventie (Nemijco), welke zich ten doel stelt, evenwicht te verkrijgen en te handhaven tussen de leveringsmogelijkheden van het bos enerzijds en de mijnhoutbehoefte en leveringseisen van de Nederlandse steenkolenmijnen anderzijds. In deze Nemijco, die wordt bestuurd door een Commissie van 5 personen en in welk bestuur ook de Nederlandse Heidemaatschappij zitting heeft, wordt de wijze van jaarlijkse onderhandeling over prijzen, hoeveelheden en contracten aan bepaalde regels gebonden, terwijl gezamenlijk zal worden overlegd over afzet van overtollige maten en sorteringen. Wij mogen verwachten, dat door deze samenbinding een nauwer en beter contact zal worden bereikt met de mijnen en daardoor meer begrip voor de belangen van het Nederlands bosbezit.

Juist de vorige week (van 7—12 September) werd te Stuttgart onder auspiciën van de O.E.E.C. en van de M.S.A. (Mutual Security Agency) een Europees congres gehouden ter bevordering van de productiviteit in de bosbouw en houtnijverheid. De Contactgroep Opvoering Productiviteit te 's Gravenhage trad op als verbindingsdienst voor Nederland. De doelstelling van het congres was, de problemen, verbonden aan het opvoeren van de productiviteit, nader te bestuderen en naar middelen te zoeken om

deze op te lossen. Dit mede aan de hand van ervaringen en adviezen van de 17 Marshall-landen, waarvan missies in het kader van de Technical Assistance studiereizen naar de Verenigde Staten hebben gemaakt. Leden van dit congres waren de afgevaardigden van hun regeringen. Daarnaast waren er een zeer groot aantal deskundigen, die als gast aan dit congres hebben deelgenomen.

Ondergetekende heeft dit congres medegemaakt als afgevaardigde van de Nederlandse Regering voor Sectie I: „Wood Production" en hier een memorandum ingediend en verdedigd betreffende het invoeren van een doeltreffende contrôle op de herkomst der uit Amerika in te voeren boomzaden. Het is mij een genoegen U te kunnen mededelen, dat dit memorandum algemene instemming vond en dat wij hopen met medewerking en financiële steun van het Productivity Agency van de O.E.E.C. deze contrôle op internationale basis reeds in 1954 te kunnen verwezenlijken. Het ligt in de bedoeling over dit congres, dat in 6 secties was ingedeeld en waar ook nog verschillende andere, voor de verhoging der productviteit in bosbouw en houtindustrie belangrijke kwesties zijn behandeld, nog uitvoeriger te berichten.

Het behoeft wel geen betoog van hoe grote betekenis internationale samenwerking en coördinering is voor de verhoging van de productiviteit en het is een verblijdend verschijnsel dat ook in bosbouwkringen dit internationaal werken en samenwerken voortdurend krachtiger wordt, al moet hiervoor door het zich steeds uitbreidend aantal congressen en studiereizen, vaak heel wat tijd worden besteed.

Van de studiereizen van deze zomer noem ik U nog die van onze leden Ir F. W. Burger en Ir E. C. Jansen naar de Scandinavische landen ter bestudering van moderne veredelingsmethoden en zaadeesten; die van Ir G. de Fremery, Dr J. de Hoogh en Ir W. E. Meyerink naar O. Amerika over Bosbouwvoorlichting en Bosbeheer in de Verenigde Staten, waaraan een belangrijk gedeelte van deze 21ste wetenschappelijke cursus is gewijd en die van Prof. J. F. Kools, Ir A. F. ten Bruggencate en Ir P. H. Tromp naar de Scandinavische landen, in verband met hun werkzaamheden voor verbetering van bosbouwwerktuigen en van de arbeidsefficiency.

Wanneer deze feiten hier worden vermeld in verband met de productiviteitsverhoging, het uiteindelijke doel van al dit werk, zo mag ook niet onvermeld blijven het juist dezer dagen verschenen rapport van Prof. J. H. Becking inzake: „Een bedrijfsboekhouding voor de Bosbouw".

Mijn voorganger, de heer Gerbranda, heeft er in de najaarsvergadering 1951 reeds op gewezen van hoe grote betekenis het juist voor onze Nederlandse bosbouw zou zijn om de werkelijke uitkomsten van enkele bosbedrijven op deskundige wijze te boek te stellen en te publiceren, zoals zulks in de landbouw reeds tientallen jaren geschiedt. Er bestaat hier nog te veel onzekerheid en een groot verschil van mening omtrent de rentabiliteit van het bos, hetgeen de uitbreiding van het bos over het algemeen zeker niet ten goede komt. Terecht wordt er in het voorwoord op gewezen, dat juist een overzichtelijk beeld van de resultaten in het bosbedrijf onmisbaar is voor een doelbewuste, efficiente bedrijfspolitiek. Het is daarom zeer toe te juichen, dat hier een eerste stap is gedaan om te komen tot het ontwerpen van een gedetailleerd schema, ter verkrijging van een beter inzicht in het financiële verloop van het bedrijf in al zijn

onderdelen. Een van de krachtigste hulpmiddelen om daardoor de zwakke punten te vinden en aldus de productiviteit op te voeren!

Het Nederlands Beheersinstituut heeft aan het Staatsbosbeheer overgedragen een aantal percelen bos en bosgrond onder Echt met een gezamenlijke oppervlakte van ruim 152 ha, alsmede gronden onder Grubbenvorst, groot ruim 37 ha.

Er zijn door deze Dienst affiches uitgegeven met als motto onderscheidelijk: „Spaart ons houtbezit" en „Plant Populieren, Zij Sparen en Sieren". Voorts een vlugschrift, getiteld: „De douglas", terwijl een herdruk is verschenen van het vlugschrift „Het werk van het Staatsbosbeheer". Ook verscheen — als uitgave van onze vereniging — een Engelse bewerking van het boekje. „De Bosbouw in Nederland".

Ons medelid Gerbranda heeft met ingang van 1 September j.l. de Dienst van het Staatsbosbeheer definitief verlaten. Wij hopen en vertrouwen, dat hij ook na zijn pensionnering in woord en geschrift actief zal blijven deelnemen aan alles wat kan dienen ter bevordering van de bosbouw en zijn productiviteit.

Als nieuwe leden zijn sedert onze vorige vergadering toegetreden: Ir A. G. Gerritsen te Arnhem, Ir W. Rolvink te Arnhem, Ir D. Sepers te Alkmaar, Ir H. P. Uittenbogaard te Naarden en Mevrouw E. van Vloten-Perrin te Wageningen.

Wij heten hen van harte welkom in onze vereniging.

Het aantal leden bedraagt per 1 September 1953: 240; het aantal donateurs 21; totaal 261.

Hiermede geloof ik U wederom een beeld te hebben gegeven van de belangrijkste gebeurtenissen in ons verenigingsleven en van hetgeen er is omgegaan in de Nederlandse bosbouw, sedert onze vorige vergadering. Moge ook deze vergadering en wetenschappelijke cursus ertoe bijdragen, de belangen van onze vereniging en van de Nederlandse bosbouw te bevorderen.

BOSBOUWPRODUCTIVITEITS CONGRES STUTTGART

[971]

door

G. HOUTZAGERS

Het doel van het in de week van 7—12 September 1953 te Stuttgart gehouden Europese Congres inzake productiviteit in bosbouw en houtindustrie, was het instellen van een onderzoek naar factoren die de productiviteit in bosbouw en houtindustrie ongunstig beïnvloeden en het zoeken naar middelen om dit te verbeteren. Zulks mede aan de hand van ervaringen en adviezen van de verschillende Marshalllanden, waarvan missies, in het kader van de Technical Assistance, studiereizen naar de Ver. Staten van N. Amerika hebben gemaakt. De Contactgroep Opvoering Productiviteit te 's Gravenhage trad op als verbindingsdienst voor Nederland. Leden van het congres waren de verschillende afgevaardigden van hun regeringen, Daarnaast waren er een zeer groot aantal deskundigen, die als gast aan dit congres en ook vaak aan de debatten hebben deelgenomen.